

LBRIS

We know
books

BENKŐ LÁSZLÓ

A KALÓZKAPITÁNY

TÖRTÉNELMI REGÉNY

Családi Könyvklub

Budapest 2023

ISBN 978-615-81927-1-2

I.

Kr. u. 1571

„KI A TENGERT JÁRJA, TARTSON A SZELEKKEL!”

(„Tko morem putuje, nek' se drži vjetrova!”)

Szent György havának eleje.**Rijekától nyugatra, a Kvarner-öbölben**

– Hé! Kölyök! Odafönt vagy? – hallatszott a kis Sveti Andrija templom harangtornyának tövéből az öregember reszelős hangja, aztán jött is rá az önérzetes felelet:

– Hát má' hol lehetnék, nagyapám? Persze, hogy itt vagyok.

– Jól van – dicsérte az öreg Tomo az unokáját. – Mer' a szolgálat az szolgálát, neked is, meg nekem is. No várj, fölkapaszodom hozzád!

Az öreg megfontolt, kimért mozdulatokkal mászott egyre följebb a rozoga lajtorján, s közben morgolódott és elégedetlenkedett, hogy ideje lenne már megreparálni, mert valaki még a nyakát töri, ha a pudvás fokok megadják magukat...

– Nohát, fölértem végre... – közölte, mintha az unokája ezt nem tudná. Aztán jókedvűen megbarackolta a tizenhárom esztendőes gyerkőc fejét, összeborzolta a fiú dús, sötét haját, majd magához ölelte. Benne volt abban az ölelésben az unoka iránt érzett büszkeség és aggodás, meg Tomo szívének és lelkének összes szeretete. – No... miként állnak a dolgok a vízen meg a hegyeken, strázsa uram?

A gyereket Kis Tomónak hívták, mert a nagyapja keresztnevét örökölte.

– Jönnék má' a felhők, nagyapa – mutatott a fiú a közeli Učka-hegy csúcsára, meg a távoli vonulatok ormaira. – Meg aztán a levegő is kezd homályossá lenni. Azt gondolnám, hamarost nyakunkon a bura¹...

– Mer' a nyakunkon is lesz – jelentette ki magabiztosan az öreg. – Nem adok bele három órát, meglásd, le is csap. Aztán rajtunk ül napokig... Ezeket a partokat ritkán kerüli el. Tán megorrolt ránk valamiért, még az ősi időkben...

A fiúnak jó szeme volt, de a fiatal korától jeles tengerjáró nagyapjának még nálánál is élesebb. Az öreg azt figyelte, miként híznak, gyarapodnak a szürkésfehér sipkák a hegycsúcsok fölött, mert ezzel jelzi a bura látszólag könnyed szelídséggel az alant elnyúló földek és vizek lényeinek az ő eltökélt készülődését.

– Isten úgy alkotta meg ezt a világot – dörmögte Tomo tünődve –, hogy ésszel megajándékozott teremtményei az efféle veszedelemről így vagy úgy, de idejekorán értesüljenek. Nézd csak, fiam, az öböl vizét? Ládd-e, Rijeka felé már taréjosak a hullámok! Amit most idefönt érzünk, az a vihar előfutára.

A szigetek közé zárt, mély tengeröböl Rijeka előtt – amit a velenceiek állhatatosan Fiumének hívtak, pedig a név így is, meg úgy is folyót jelent – lassanként olyanná változott, mintha egy óriás csipkeverő asszony a keze legfrissebb munkájával terítette volna be.

– A bura majd leszakítja a hullámtaréjokat, és olyan szűrkeségbe fordul az öböl, mint a legködösebb téli napokon – morgolódott az öreg. – Hajókat nem láttál, fiam?

– Csak csónakokat, öregapám – felelte a gyerek. – Azokat is a part mellett, ott szemben – mutatott a közeli, hosszan elnyúló, sziklás partoldallal védett szigetre, amit a horvátok és dalmátok Cres-nek, a velenceiek Cherso-nak mondtak. Csak éppen a horvátok és dalmátok szája nem állt rá az itáliai elnevezésekre, már csak nemzeti öntudatuk okán sem.

– Ha lecsap a szél, ne báméskodj tovább idefönt, fiam! – parancsolta Tomo az unokájának. – Az első fickósabb befúvásnál ereszkedj csak szépen alá, és szaladj haza! Úgysem látnál innen az öbölből akkor már semmit. Majd vigyáznak ránk a jó eleink... – fűzte hozzá, és önkéntelenül lepillantott az aprócska templom sírkertjére.

– Tomo bátya! Gyere le! Én vagyok az, a Petar! A Petar Lacković... – zengett a kiáltás a harangtorony belsejének aljából. – Gyere, Tomo bátyám, mert hírhozó jött! Nem hallottad a patadobogást?

Az öreg az unokájára pillantott.

– Ne feledd, bikfic! Amit megmondtam, megmondtam... – figyelmeztette a fiút szigorúan és nyomatékkal az öregember, majd óvatosan a lajtorjára lépett, miközben a vállával érintette a harang szélét. – Az első szélrohamnál lemászol erről a kakasülőről, és szeded a lábad! Megértettél, strázsza?

A fiú némán bólintott.

Odalent Petar előzékenyen lesegítette az öreget az alsóbb fokokról.

– Ki a futár? – kérdezte a legényt Tomo. – És honnan?

– Egy rijekai. Franjo Frankopan² gróf raktári szolgálja, de azt állítja, az opatijai bencés klostrom apáturát is útba ejtette – válaszolta a fiatalember. – De siet is tovább az öreg öszvérrel Labinba, hogy a hírt megvigye Vojčić uraméknak...

Az öregre a háza előtt várt a futár. Mošćenice volt a hegytetőre épült, apró, de kiválóan védhető városka neve, ahonnan az egész öblözetet beláthatták az uszkókok³, akik egy ideje nagy számban laktak itt. A szűk,

kanyargós utcákba, ahol a házakat úgy építették, hogy minden szeglet mögül halál leselkedhetett a betolakodó ellenségre, helybéli lakos kísérete nélkül nem is nagyon merté betenni lábát az idegen.

A rejtett átjárók, a keskeny, házak alatti folyosók, amelyekben ketten már el sem fértek egymás mellett, mind a védelmet szolgálták.

Az idős uszkók négyszemközt tárgyalt a futárral, aztán egy kis tömlő bort nyomott a kezébe, s miután az ösvért a legény megitta, rögvést útnak is indult.

Aztán Tomo Božić Petarért kiáltott.

– Ugraszd az embereket, fiam! Mondd meg, hogy lent találkozunk a hajóknál!

– Egyéb parancs, Tomo bátya? – kérdezte a fiatalember, és az öreg sztoikus nyugalommal azt felelte:

– Minden a szokásos.

Nem is volt szükség ennél több magyarázatra. Az uszkók harcosok nyomban fegyvert ragadtak, harcra készen viharzottak le a szőlők mentén, valamint a meredek hegyoldal sűrű erdején átvezető ösvényen és a sok száz kőlépcsőn az öböl sziklás partjára. Az úton még csatlakoztak pár tucatnyian azok közül, akik a hegyoldalban laktak. A gördülő rönkökön partra húzott, illetéktelen szem elől gondosan rejtett hosszú, könnyű és szélesebb hajóikat avatott mozdulatokkal rögvést vízre tolták.

A bura még mindig csak töprenkedett a hegyek fölött. Tán nehezebb esett eldönteni, hogy mikor csapjon le. Előtte azonban olyan sűrű köd kúszott az Isztriai-félsziget és a Cres-sziget közti szorosba, hogy a hajófarban elhelyezkedő uszkók kormányosok már a jármű orráig sem láttak.

Az ilyen csekélység azonban ezeket a félelmet nem ismerő, szárazföldi harcosokból és várvédőkből lett tengerjárókat soha nem zavarta...

– Bagolyszárnyon, legények! – adta a parancsot rekedten suttogva Tomo Božić, és utasítása végigsiklott a hajókon. – Bagolyszárnyon! Egy hangot se halljak, úgy merüljenek a vízbe azok az evezők...

Amint a bagoly repül, oly hangtalanul siklottak a vöröstre pingált hajók a szoros vizén. Ahol a palánk villájában az evező fordult, a nyelet sebtében karnyi hosszan birkairhával bugyolálták, hogy véletlenül se nyikoradjon, ne is koppanjon. Aztán a lapát tollát avatott mozdulatokkal merítették a vízbe és emelték ki onnan, tudván, hogy a vizek felszínén fölöt-
tebb szeretnek a zajok sebesen terjedni.

– A bura még valahol a hegyekben szunyókál – jegyezte meg a hajó kormányosa Tomo Božićnak, aki a hajófarban mellette állt. – Szél nincs, csak ez a hirtelen köd... Úgy véled, meg tudjuk állítani azt a gályát?

– Úgy – hangzott a tömör felelet. – Jól jött a köd, olyan sűrű, akár a főzelek. Elzárjuk a gálya útját, ahogy számtalanszor tettük. Hallod? Közéleg már. Nem hazudott a küldönc...

Dob tompa pufogása hallatszott a messzeségből, Rijeka irányából. A kalózhajók néma csendben várakozó harcosai még azt is hallották, amint a velencei gálya evezőlapátjai a vízbe merülnek. A kürtösük időről időre belefűtt a ködkürtbe, abban a reményben, hogy így talán nem ütköznek másik hajóval. A fedélzeten parancsokat osztogató kapitány sem takarékoskodott a hangjával, így az uszkók hajókban szinte minden szavát érteni lehetett.

– Mindenki csakis azt tegye, amit parancsolok! – figyelmeztette a marcona legényeket az öreg, aki rejtélyes okból most a legjobb öltözékébe bújt. – Megállítjuk a gályát, aztán körülveszitek, ahogy szoktuk! Harmadmagammal felmegyek a fedélzetre.

– Muszáj kitenned magad ekkora veszélynek, Tomo bátyám? – dörmögte az öregember fülébe Lino Vrančić, a kormányos.

– Veszély? – villant rá Tomo Božić szeme. – Azt mondd, veszély? Kölyökkorom óta csakis veszélyesen élek. Mert te nem, Lino? Csak nem gyávultál el? Mer’ akkor időben mondhattad volna, még a parton...

– Ugyan má’! Én meg a gyávaság nem fértünk meg soha – legyintett a kormányos. – De a velenceiek olyanok, akár a skorpió. Nem szabad megbízni bennük.

– Ezt magam is tudom. De aki amott közéleg éppen – bökött a hang irányába Božić –, Velence istenverte követe. Amellett, hogy régtől ismerem, azt is tudom, hogy az effélék sosem a tengeren veszélyesek. Ezek a szavakban hordozzák azt, amivel jó vigyázni. Azzal marnak, sebeznek, mivel hogy a cselekvéshez nincs meg bennük a bátorság. Harcba küldenek, szép, hangzatos igékkel, de ők soha az életben nem tartanának veled... – somolygott a bajusza alatt Tomo.

– Értem, Tomo bátyám... Igazad van. Nem tűnik nagynak ez a gálya, már a hangok alapján...

– Most éppen gályarabok ülnek az evezőknél, ha igazat mondott a futár, és ez a jószág valóban nem a legnagyobb. Százhusz rab, és úgy harminc zsoldos tartózkodik a fedélzeten. Nohát, hárman fölme gyünk rá, és semmit ne tegyetek addig, míg azt nem halljátok, hogy „Isten velünk van”!

– Rendben van, Tomo bátyám. Így lesz – szusszant mélyet a kormányos. Isten velünk van. *Bog je sa nama!*

– *Bog je sa nama* – bólított az öreg. – Ha ezt halljátok, mindenki rögevest föl a fedélzetre, ahogy szoktuk! A továbbiakban meg csakis a parancsom szerint! Értetted, Lino?

– Ahogy eddig is – morogta a kormányos. – Isten velünk van, és lesz is!
– Nem akarok vérfürdőt – jegyezte még meg az öreg, és önkéntelenül az övébe tűzött, mezítelen török jatangán markolatára helyezte a kezét.

Az arca azonban mást árult el. Mérhetetlen gyűlöletet és megvetést, amit Lino nem egészen értett. A velenceiekkel aránylag jóban voltak az elmúlt időben, s hírelett, hogy háborús együttműködésre szólítják az uszkók harcosokat. Éppenséggel ismét a török volt a célpont, és az uszkók nem is nagyon ódzkodtak attól, hogy Velence oldalán síkra szálljanak.

Lino Vrančić kormányost fölöttébb zavarta, hogy nem egészen érti Tomo viselkedését. Tudni szeretette volna, mire készül. Hiszen nem volt szokványos, hogy egy idegen gályára, amelynek a fedélzetén olyanok tartózkodnak, akik az uszkók által egyik napon még eltűrt személyek, de a másikon már ellenségek, csupán härman menjenek fel.

Vajon ez most melyik nap? – vakarta a füle tövét Lino, aki Tomo Božić mindenkori helyettesévé lépett elő a harcos lelkű mošćenicei közösségben.

A gálya egyre közelebb ért, miközben a köd még sűrűbbé lett. Aztán az utolsó velencei kürtjelre már hasonló módon válaszoltak az uszkók is, és mellette felharsant a kiáltás:

– Velencei gálya! Megállni! *Megállniii!*

Erre azonban nem érkezett válasz a hajóról. Tomo Božić, aki háromféle nyelven is eltársalgott gond nélkül, kieresztette öblös, rekedtes hangját, és megismételtre olaszul is:

– *Galea veneziana! Fermare! Fermaaaare!*

– *Chi sei!* (Ki vagy?) – harsogta valaki a gályáról. – *Chi ha gridato?* (Ki kiáltott?)

– Tomo Božić! – hangzott az azonnali válasz. – Flavio Lozano követ úr a gályán tartózkodik?

– Itt vagyok, barátom! – rikkantotta a velencei patrícus, és az öreg hangtalanul felkacagott. Lám, ha veszélyt orront, máris a barátjának szólítja a rátarti velencei uraság...

Lehet, hogy máris elkapta öméltóságát a félsz?

Hiába, a tengeren mindenki kiszolgáltatottnak érzi magát, egyszer az elemeknek, máskor meg az ellenfeleinek. A patrícus is pontosan tudta, hogy ők és ezek a kőkemény uszkók soha nem lehetnek barátok, legfeljebb időleges fegyverszünetet kötnek.

– Állítsd meg a gályát, különben megfog a láncc! – figyelmeztette Lozanót az öreg, ami ugyan nem volt igaz, mert ebben a szorosban parttól partig érő, hajókat megakasztó láncot vonni – ahogy jóval délebbre, a katori öböl szájánál teszik – legfeljebb a patás ördögnek állt volna módjában.

A velencei azonban hitt az öreg uszkók vezérnek. Azonnal parancsszavak röppentek, és a vízbe csobbantak az evezőlapátok, hogy a gálya futását fékezze, majd visszafelé kezdtek húzni a rabok, míg csak egy újabb utasítás azt nem süvöltötte: – Evezőket fel!

– Hányan vagytok? – kiáltotta a követ, miközben az uszkók hajók a ködben kísérteties csöndességgel teljesen körülvették a gályát.

– A török miatt jelenleg nyolc hajóval zárjuk a szorost! – felelte Tomo Božić, holott hajóból ennek csak a fele állt rendelkezésére. – Meg, ugye a lánccal...

A patrícus és a gálya kapitánya lázas számolgotatásba fogott.

Ha egy gyors uszkók hajóban harminc, nem ritkán ötven felfegyverzett és teljességgel kiszámíthatatlan uszkók kalóz is elfér, akkor azok, akik még a ködben rejtezhetnek, lehetnek akár három-négyszázan is...

Mi az ördögös csudát találtak már megint ki ezek a nyavalyás tengeri vámszedők?

– Felmegyek a hajódra, követ uram! – közölte az öreg egészen barátságos hangon. – Két jó emberemet magammal viszem! Veled kívánok szót váltani! Beleegyezel?

Némi morfondírozás után Lozano azt kiáltotta, hogy jöjjenek, de valóban csak hárman.

– Mert aztán sietnénk tovább! – toldotta meg a velencei. – Nincs kedvem a burával játszani... Ráadásul itt ez az alattomos köd is...

– Ha a bura levág, úgymint eltűnik ez a köd. Keresztényi szavamat adom, hogy a hajók között és a láncon áteresztünk benneteket! – ígérte az öreg.

A hajókban ülő uszkók legények szeme egymásra villant. Tetszett nekik, ahogy vezérük a dúsgazdag velenceivel tárgyalt.

Tomo az egyik kísérőjéhez fordult:

– Hozd magaddal azt a kisebbik bőrzsákot!

Amaz máris tudta, mire kell a zsák, és a képen előmlött a kegyetlen vigyor.

A tenger felszíne még mindig kellően nyugodtnak bizonyult ahhoz, hogy a kalózhajó mögé kötött kis csónakkal átevezzenek a gálya farához, és a lebocsátott hágcsón a fedélzetére kapaszkodjanak.

A velencei egy vérbeli komédiás széles mosolyával fogadta Tomo Božićot, még kezét is nyújtott neki, de két uszkók kísérőjét bizalmatlanul

méretege. A gálya hátulsó, vaskos árboca mellett gyülekezni kezdtek a velencei zsoldosok, de nem jöttek hozzájuk közelebb. A kapitánynak azonban sehogy sem tetszett ez a váratlan látogatás, és nem is rejtette véka alá ebbéli véleményét.

– Azt mondd, hogy láncot húztatok át az öblön? – kérdezte. – De hát minek? És éppen minket fogott volna meg?

– Részrehajlás nélkül bárkit megfog – válaszolta az öreg. – Török hajók kóricáltak itt még a múlt héten is, és gyanítom, nem is hagyják abba egy darabig. Mi meg úgy védekezünk ellenük, ahogy tudunk. Az öblöt és Fiumét is védjük ezzel.

– De hát egy seregnyi elefánt súlyával vetekezhetsz egy akkora lánc, ami átér a parttól a szigetig...

– Kitaláltuk a módját, hogy miként legyen – válaszolta higgadtan az öreg. – És most már ott feszül.

– Fiumében tárgyaltunk épp arról is, hogy hajlandóak lesztek-e ti, fegyverforgató dalmátok és mindazok, akik soraitokat gyarapítják – folytatta a patrícius – mellétek helyezkedni a török ellen, a közelgő összecsapásban. Rátok, tengerjárókra, fölöttébb szükségünk lenne... Ebben egyeztünk a horvát urakkal. Jelen volt Franjo Frankopan bán úr megbízottja, és néhányan Juraj Zrinski⁴ alvezérei közül, meg aztán a tengermelléki urak...

– És valamennyien egyetértettek az újonnan készülődő Szent Ligával⁵ – vetette közbe az öreg. – Tudjuk, hogy az elvi egyezés már adott, bár ehhez az is kellett, hogy tavaly a török elfoglalja tőletek Ciprust. Akkor szövetkeztek a spanyol királlyal, pedig nem voltatok túl nagy barátok.

– Jól látod – ismerte el a velencei. – Az érdekeink nem mutattak egy irányba, főleg a tengereken.

– A spanyolok és Velence – folytatta az öreg uszkók –, meg a Szentatyá és a Vatikán adja a Liga gerincét, ha jól tudjuk. Hallottuk, hogy csatlakoznának még a máltai lovagok, Genova, a nápolyi király is...

–... és még jónéhányan – villant büszkén a követ szemé Tomo Božićra. – Kétszáz hadigálya és több galeasz⁶, meg száz teherhajó, valamint ötven ezer harcos vonulna fel. És az ötvenezerben titeket is benne szeretnénk látni, öreg barátom! A török ellen eddig is kiváló eredménnyel harcoltatok, de ebben a csatában egy nagy sereg kebelén belül, szervezeten fogtok. Ez lesz a különbség.

Az öreg nem tette szóvá, hogy a velencei ugyan mit is tudhatna az uszkók szervezettségéről, és most esze ágában sincs erről felvilágosítani. Annál nagyobb lesz majd a meglepetés, ha a dözse megtapasztalja az általuk mutatott valódi szervezettséget, bár annak később nem föltétlenül fog örvendeni.

Mert akárhogy is áll a dolog, az Adrián egyeduralomra törő Velencei Köztársaságnak nem hiányzik egy ilyen erős és rettenthetetlen, sokszor könyörtelen kalóztársadalom.

Hiába az uszkókok csekély létszáma Velence erejéhez képest, amit ők tudnak a tengeri és a szárazföldi, különleges harcmodort kívánó cselvetésekről, azon még a tapasztalt és minden hájjal megkent zsoldosok is őszintén elcsodálkoznak.

– Akkor hát a megegyezés maholnap szentesítésre kerül, és készülődhetnek a mieink? – kérdezte az öreg. – Fegyvertársakká leszünk, patrícius uram, még az idén nyáron?

– Keresztényként reménykedhetünk egyébben? – tárta szét karját Flavio Lozano. – A töröknek pedig hamarost harangoznak.

– Harangoznak? Ühüm... – morogta Tomo Božić. – Nem tudom ugyan, minek a muszlimnak a harangszó, de így legyen! Ám pontosan emiatt nem értem, hogy akkor mit keres ezen a gályán egy fontos török személyiség. Talán a szultán követe? És hol a kísérete? Még nem láttam olyan török követet, aki egyedül kelt útra, az ellensége jóindulatára bízva magát.

Oly áthatóan nézett a velencei szemébe, hogy amaz azonnal elveresedett és izzadni kezdett. Azon töprengett, hogy mit is hazudhatna.

– Még, hogy egy török... Ezen a gályán? Talán franciára gondolsz? Mert az van itt egy...

– Tudjuk, hogy itt van, mer' láttuk, amikor Fiumében felszállt – erősítette Božić. – Valóban francia öltözékben volt. Ha te állítod, hogy nem török, neked elfogadjuk, de azért látni szeretném azt az urat! Amennyiben Velencébe tartó követ, azzal nekünk nincs dolgunk. Így akár meg is mutathatja magát, most rögtön.

– A gályán csak néhány oszmán rab ül az evezőknél – jegyezte meg némileg megkönnyebbülve Lozano patrícius. – A szóban forgó személy pedig valóban francia.

– Ha te mondod, uram... – vont a vállát az öreg uszkók, aki észrevette, hogy a zsoldosok egyre közelebb húzódnak hozzájuk. – Kérlek, vondd hátrébb az embereidet, hogy nagyobb baj ne történhessen!

Annyira meglepte őket Tomo Božić magabiztossága, hogy engedelmessé váltak. A kapitányuk szavára kissé hátrébb léptek a marcona, állig felgyverzett alakok.

– Kérlek, hívd ide azt a franciát, akárhol is tartózkodik most a gályán! – követelte az öreg. – Biztosan beszél olaszul. Tőle akarom hallani, hogy valóban követ! Aztán indulhattok is.

A patrícius elbizonytalanodott. Közelebb lépett az öreghez és nagyon halkán azt kérdezte:

– És, ha nem óhajt veletek társalogni? Elvégre ő mégiscsak egy francia nemes, aki közel áll a trónhoz...

– Akkor majd mi megkeressük a hajódon – felelte határozottan Božić, még mindig higgadtan. – Meglesz, hidd el! Jöjjön elő inkább önként, hadd váltsak néhány mondatot vele! A legények már meglehetősen türelmetlenek – biccentett a ködbe vesző hajók felé. – A türelmüket vesztett uszkokok pedig nem nyújtanak szép látványt.

A patrícius totálisan elbizonytalanodott, ám ekkor megszólalt egy hang. A gazdája szinte tökéletesen beszélt az olasz nyelvet.

– Nem sütheti rám senki a gyávaság bélyegét! Itt vagyok! Mit akartok velem? Követként Velence védelmét élvezem, és ez egy velencei gálya.

A hajóúrból a fedélzetre vezető lépcsőn megjelent egy középkorú férfiú, előkelő francia öltözékben. A derekán, az ujjasa alá rejtve díszes tokban függött a kése. Magabiztosan, állat büszkén felszelve, szálegyenesen megállt Tomo Božić előtt.

A patrícius zavartan köszörülte a torkát.

– Az a feladatom – jelentette ki határozottan a férfiú –, hogy királyom nevében a békéért szólaljak fel. Nem kell mindent elborítania a vérnek és a tűznek, te útonálló vénember! Istennek tetsző cselekedet az efféle békés megállapodás, és királyom erre törekszik.

– Mire is, egészen pontosan? – vágta el szavait Tomo Božić, miközben állhatatosan a másik szemébe fürta tekintetét, s közelebb is lépett hozzá kissé. – Hogy a dózse és a szultán béküljenek ki?

– Miért ne? Hiszen mindketten emberi lények, Isten teremtményei, és az ő akaratából ülnek a legmagasabb helyeken. Márpedig én, Etienne Francis Decorte lovag, Lyon márkija, hajlandó vagyok az életemet is feltenni e nemes célra, hogy a béke megszülethessen! És figyelmeztetek, hogy engedd útjára ezt a gályát, ha nem akarsz bajt a népedre!

– Isten bizonyonnyal segített neked eddig ebben – jegyezte meg erre szürkén Božić. – De ezeken a vizeken elsősorban minket oltalmaz. Isten velünk van!

A vízen az utolsó szavak elhangzását követően hirtelen halk mozgolódás támadt, és evezőcsapások hallatszottak a ködből.

– A béke nem tűrheti a hazug szavakat – folytatta az öreg uszkok, az előtte állóhoz címezve szavait. – Te nem Lyon márkija vagy, és nincs előkelő francia neved sem. Te vagy Kule Sahin bég, Szarajbosznából. A Barna Sólyom. Sosem voltál te francia. Anatóliai vagy. Ezt is tagadni mered?

Amaz alig észrevehetően bólintott, s olyan mozdulatot tett, mintha csak az ujjasan igazítana, de hirtelen megvillant jobbában a kése.

A következő pillanatban Tomo Božić hasa felé szúrt. Az öregnek már nem volt ideje hátralépn.

Am ugyanekkor kiröppent az egyik uszkók legény övéből a jatagán és lecsapott a férfi csuklójára.

Olyasféle hang hallatszott, mint amikor a mészáros a bárdjával csontot hasít, és a kés a fedélzeti deszkákra hullt. A velencei zsoldosok felüvöltöttek és meg is indultak feléjük, de abban a minutumban vagy félszáz uszkók fegyveres lendült a fedélzetre. A zsoldosok megtorpantak és egymás hátát védve, a túlerő ellen kört formáltak.

Kule Sahin bég karját az uszkókok hátracsavarták és térdre kényszerítették. A velencei patrícus az ijedségtől szólni sem tudott.

– Feszítsétek följebb a karját! Hadd hajtson főt előttünk! – dörmögte a vállas uszkók legénynek Božić.

A török derékszögben hajolt és sziszegett, fújtatott a fájdalomtól. Végzetesen megebzett jobb csuklóját alig valami tartotta és bőven csordult vére a deszkákra.

Az öregember lassú mozdulattal kivonta övéből a beretvaéles jatagánt és a bég feje a következő pillanatban a deszkán dobbant. A test össze-csuklott, egy legény pedig felemelte a fejet és a bőrzsákba csúsztatta.

– Kutassátok át a ruházatát! – parancsolta két uszkók legénynek, másik hármat meg ugrasztott, hogy a török holmiját hozzák a fedélzetre. – Ládáját, fegyvereit, mindent! Ha írást találtok, óvatosan bánjatok vele, és adjátok át nekem rögvest!

Az írásek, és a török foglyoknál, a lefülelt kémeknél fellelt dokumentumok sokat jelentettek az uszkókok számára. Néhányat magas rangú személyiség írt. Kémutasítások és jelentések, titkosírással írottak vagy csak egyszerű török és latin írással készültek jutottak így az uszkókok birtokába.

Az egyik legény hamarosan át is nyújtott Božićnak egy finom szattyánbőrből készült tasakot, amiben négy-öt különféle levél bújt meg. Rajtuk voltak a küldő személyek viaszpecsétjei is. Az öreg elégedetten rejtette a dolmányába, és arra gondolt, örvendeni fog majd a Senjben lakó uszkók vajda, ha átvizsi hozzá.

Maga is látta a ládikót, amiben Juraj Daničić ezeket nagy becsben tartva őrizgette.

Az uszkókok közben egy szűk helyre szorították a zsoldosokat és néhányan a fedélköz nyílását viganzták.

– Ez... ez egyszerűen... skandalum... – dadogta Lozano patrícus, és krétafehér arca megvonaglott a réműlettől. – Állatok vagytok ti, nem emberek...

– Ne sérts meg, uram! Csupán igazságot szolgáltatam Istennek, a családomnak és a néhai fiainak – mondta az öregember, és a török kése által metszett lyukat szemlélte a dolmányán. A nyíláson át megvillant a láncing. – Ez a mocskok Barna Sólyom ölte meg az idősebbik fiamat Klissza vára alatt, amikor tárgyalni küldték a törökhöz. Megesküdtem, hogy megbosszulom, mert ez is a kötelességem. Te meg, patrícus uram, ne riadozz, és ne komédiázz velünk tovább! Örülj, hogy álnokságodat, miszerint a törökkel szöveteztél, most még megbocsátom! Ez a disznó sosem volt sem ilyen, sem amolyan követ. No, most már indulhattok Pulának! Nem akarunk neked bajt. Találkozunk a Szent Liga zászlaja alatt, ha a Szentatya egyszer megáldja a megállapodást! De remélem, ha te is ott leszel, engem messzire elkerülsz!

Tomo Božić parancsot adott embereinek a gálya elhagyására, de az utolsó ötven uszkók csak akkor ereszkedett le a hajókba, amikor már biztosak lehettek abban, hogy a fedélközbe kényszerített zsoldosok az ujjukat se mozdítják.

Miközben a hajók orrát a partnak fordították, Lino faggatni kezdte az öreget, de Božić nem felelt a kérdéseire. Amint a fövenyre tette a lábát és szemét az égre emelve, mély sóhajjal keresztet vetett, csak annyit jegyzett meg:

– *Dobar je Bog...*

– Igazad van. Jó az Isten... – ismételte szavait a kormányos.

– Jó. Most már megnyugodhat a lelkem, Lino. Megbosszultam a fiamat, igaz, sok időbe telt. De nem virradt rám úgy egyetlen nap sem, hogy az Ég ne emlékeztetett volna erre a kötelességemre. Isten végre megadta rá a kegyet, és én hálásan köszönöm neki.

– Vajon a velencei tudta, hogy ki ez a mocskok? – villant Lino szeme a domborodó bőrzsákra.

– Persze, hogy tudta. De nem akartam, hogy lássa, ezzel magam is tisztában vagyok. Elvégre nem szeretnék a Szent Liga kerékkötője lenni...